

Reznyák Brigitta (Szegedi Tudományegyetem)

A *Lichtheimia ramosa* GH31 fehérje vizsgálata és heterológ expressziója

A járomspórás gombák talajban és lebomló szerves anyagokon előforduló szaprotróf fonalas gombák. A járomspórás gombák közé számos ipari és biotechnológiai jelentőségű gombafaj tartozik (*Mucor lusitanicus*, *Lichtheimia ramosa*, *Rhizomucor miehei* stb.). Jelentős extracelluláris enzimtermelésre képesek, melyek közül gyakorlati szempontból a glikozidázok igen nagy jelentőséggel bírnak: glükóz-anyagcserében, bakteriális és vírusos fertőzésben, áttétképződésben, sejtfal átalakításban jelentős szereppel bíró enzimsz csoport, melyek O-glikozidos kötéseket bontanak, miközben monoszacharidokat szabadítanak fel. A glikozid hirdoláz 31 (GH31) enzimsz családba rendkívül változatos hidrolitikus aktivitással rendelkező enzimek tartoznak, többek között α -glükozidázok, α -xilozidázok, α -mannozidázok és α -galaktozidázok. Előzetes vizsgálatok során a *Lichtheimia ramosa* extracelluláris enzimtermelésének vizsgálatakor igen magas α -glükozidáz aktivitás volt megfigyelhető. Jelen munkánk során a *L. ramosa* GH31 fehérje heterológ rendszerben történő termeltetését vizsgáltuk *Komagataella phaffi* metilotróf élesztőt használva, továbbá a megtermeltetett enzimfehérje tisztítását és biokémiai tulajdonságainak jellemzését végeztük.

Rigóczki Gergely (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

A fővárosi közösségi költségvetések területi elemzése és hatásai

A települési döntések demokratizálódásával kedvezőbb irányt vehet fejlődésük, és a beruházások is jobban a társadalom igényét szolgálhatják. Ennek egyik módszere a részvételi költségvetés. A kutatás célja, hogy megvizsgálja, hogyan lehet hatékonyan bevonni a lakosságot a települési költségvetés tervezésébe. Fontos kutatási kérdések továbbá, hogy milyen a benyújtott ötletek térbeli és tematikus megoszlása. Ugyanakkor a részvételi költségvetések módszertana, nehézségei is fontos részei a kutatásnak. További kérdés az is, hogy mennyire hatékony a közösségi költségvetés a térbeli társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésére.

A kutatás két területi szintet vizsgál, a fővárosra, illetve kerületi szinten Józsefvárosra koncentrál. Módszertanilag két fő pilléren nyugszik, kvantitatív módszerrel a fővárosi és a józsefvárosi ötletek térbeli és tematikus megoszlását elemeztem, és kvalitatív módon a programokban illetékes döntéshozókkal és a lakosokkal folytattam félig strukturált interjúkat.

A budapesti adatok azt mutatják, hogy a belsőbb kerületekből többen vesznek részt a programban, amelynek több oka is van. Az ötletek többsége zöldítéssel, és esélyteremtéssel kapcsolatos, de ez is kerületi eltéréseket rajzol ki.

A józsefvárosi adatok szerint a kerületen belül nincsenek jelentős területi eltérések, és itt is a zöldítéshez köthető ötletek dominálnak. Az interjúkból kiderül, hogy sok hátrányos helyzetű lakost nem ér el az aktivitás, a rendelkezésre álló összegek csak szűkösen elegendők, ám a programok mégis egyre sikeresebbek, egyre többen vesznek részt benne, és egyre több jó ötlet valósul meg.

Rudisch Ferenc (Debreceni Egyetem)

Tápay-Szabó László szerepe a sajtótudomány egyetemi megjelenítésében az 1920-as, 1930-as évek fordulóján

A hazai újságíró-társadalom által a századforduló időszakában határozottan elutasított felsőfokú újságíróképzés koncepciója az első világháborút követően az 1920-as években jelenhetett meg ismét az oktatásszervezés napirendjén. Bár a Magyar Turán Szövetség Sajtótanfolyamának 1921-es alapítása az újságíróképzés hazai intézményesülése szempontjából kétségtelenül jelentős mozzanatnak tekinthető, a „sajtófőiskolának” nevezett képzés megszervezése mögött a sajtótörténeti szakirodalom teljesen nyilvánvaló politikai, ideológiai célokat azonosít. A számos nyugat-európai felsőoktatási struktúrában már a századelőn befogadást nyerő, nyugati szellemiségű sajtótudomány és az ezzel szorosan összefüggő újságíróképzés hazai egyetemi rendszerben történő megjelenésére, majd meggyökeresedésére az 1920-as évek végén a szegedi Ferenc József Tudományegyetem bölcsészkarán nyílt először tényleges lehetőség. A művelődéstörténészként még Kolozsváron magántanári címet szerző, ám fő hivatásának gyakorlása során évtizedekig újságírói munkát végző Tápay-Szabó László vezetésével az 1929/30-as tanév első félévétől a szegedi hallgatók a zsurnalizmus tárgyköréhez tartozó kurzusokat is teljesíthettek. Tápay-Szabó a bölcsészkar épületében állandó helyiséget kapott, 1930-ban nyilvános rendkívüli tanári kinevezése is megtörtént, a kari tanács egyik ülésén pedig a művelődéstörténeti tanszék vezetője, Erdélyi László egy önálló sajtótudományi tanszék létrehozását szorgalmazta. Előadásomban az előbbieket kifejtése mellett annak vizsgálatára vállalkozom, hogy az imént vázolt felívelő folyamat az 1930-as évek elején miért torpant meg, s az 1932/33-as tanév során Tápay-Szabót végül miért törölték teljesen a tanárok sorából.

A KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS MINISZTERIUM EKÖP-24-3 KÓDSZÁMÚ EGYE-